

VALERIU ANANIA

Cronologie

- 1921 – 18 martie: în localitatea Glăvile, județul Vâlcea, se naște Valeriu Anania, fiul lui Vasile și al Anei, născută Mărgăritărescu.
- 1927-1933 – urmează școala primară în comuna natală.
- 1933-1941 – este elev al Seminarului Central din București.
– în clasa a doua de seminar, are loc întâlnirea cu Anton Holban, profesor de limba română, în care va găsi sprijinul și îndrumarea necesare pentru formarea viitorului scriitor și om de cultură.
- 1935 – debutează, poetic, cu versurile *Pământ și cer*, în revista teologică „Ortodoxia“. Va colabora, în decursul vremii, la alte reviste de teologie: „Biserica Ortodoxă Română“, „Studii Teologice“, „Mitropolia Olteniei“/ Craiova, „Glasul Bisericii“, „Telegraful Român“/ Sibiu, almanahul și revista „Credința“/ Detroit, „Renașterea“/ Cluj-Napoca, „Vestitorul Ortodoxiei“, „Deisis“/ Regensburg, „Candela Moldovei“/ Iași ș.a.
- 1937 – debutează, publicistic, cu articolul *Comaradul Anton*, în revista „Vremea“. Mai târziu, va colabora și la alte multe reviste de cultură: „Dacia rediviva“, „Convorbiri literare“, „Gazeta literară“, „Gândirea“, „Tribuna“, „Amfiteatru“, „Caiete critice“, „Ateneu“, „Albina“, „Luceafărul“, „Magazin istoric“, „Destin“/ Madrid, „Revista de istorie și teorie literară“, „Vatra“, „Steaua“. „Scara“ ș.a.
- 1938 – 26 noiembrie: debutează, dramaturgic, cu scenariul radiofonic în versuri *Jocul fulgilor*, în regia lui Atanasie Mitric. Aceeași piesă, adaptată pentru decor de Eugenia Brebenaru, e reprezentată pe scena Operei Române în februarie 1939. Piesă nepublicată.
- 1939 – 11 mai: cu concursul lui Nicolae Iorga, o trupă de amatori îi joacă piesa în versuri *La furcărie*, pe scena Teatrului Ligii Culturale, în regia autorului. Piesă nepublicată.
- 1940 – martie: Teatrul „Studio Național“ din București îi reprezintă poemul dramatic *Dochia*, în regia lui Nicolae Kirilov. Piesă nepublicată.
- 1942 – 2 februarie: intră în monahism la Mănăstirea Antim din București, primind numele Bartolomeu.
– 15 februarie: este hirotonit ierodiacon; în peregrinările prin țară, va fi ierodiacon la Mănăstirile Polovragi și Baia de Arieș.
– primăvara: îl cunoaște pe Tudor Arghezi, căruia îi va fi apropiat vreme de un sfert de secol.
- 1942-1943 – urmează cursuri de diferență și își ia bacalaureatul la Liceele „Dimitrie Cantemir“ și, respectiv, „Mihai Viteazul“.
- 1943 – iulie: la Sibiu, îl cunoaște pe Victor Papilian.
- 1941-1948 – urmează studii superioare de Teologie la București, Cluj și Sibiu; este absolvent al Academiei Teologice „Andreiane“ din Sibiu.

- 1945-1946 – studii incomplete de medicină la Sibiu și Cluj și de muzică instrumentală la Cluj. Aici, frecventează și participă activ la cenaclul literar al lui Victor Papilian, reactivat – după întoarcerea din pribegie a Universității clujene – în casa protopopului ortodox Florea Mureșanu; îl cunoaște pe dramaturgul Ion Luca, căruia îi va fi foarte apropiat între anii 1951-1955, pe când Ion Luca locuia la Vatra Dornei.
- 1946 – în Cluj, la o șezătoare literară, îl ascultă pe Gala Galaction – preotul Grigore Pișculescu –, pe care-l va reîntâlni ceva mai târziu la București.
– iunie: student al Universității din Cluj și președinte al Centrului Studențesc "Petru Maior", conduce greva studențească antirevizionistă și anticomunistă. Urmează un lung șir de arestări.
– este expulzat din Cluj.
- 1947 – iulie-decembrie: este stareț al Mănăstirii Toplița.
– iarna: la Cluj, îl cunoaște pe Lucian Blaga.
- 1948 – toamna: la Mănăstirea Bistrița vâlceană îl cunoaște pe Patriarhul Justinian, căruia îi va fi colaborator apropiat timp de peste 25 de ani.
- 1948-1949 – ocupă funcția de intendent al palatului patriarhal.
- 1949-1950 – este inspector patriarhal pentru învățământul bisericesc.
- 1950-1951 – asistent al profesorului Teodor M. Popescu, la Catedra de Istorie Bisericească Universală din cadrul Institutului Teologic Universitar din București.
- 1951-1952 – este decan al Centrului de Îndrumări Misionare și Sociale a clerului, la Curtea de Argeș, unde predă cursuri de istorie bisericească și omiletică.
- 1952 – îl cunoaște pe Vasile Voiculescu.
- 1952-1958 – este director al bibliotecii patriarhale.
- 1956 – 14 august: moare Victor Papilian.
- 1958 – este condamnat politic la 25 de ani de muncă silnică, pentru „uneltire contra ordinii sociale”; închis la Securitate, Jilava, Pitești și Aiud; eliberat după șase ani și două luni, în 1964, prin decret general de grațiere.
- 1962-1964 – în detenție, la Aiud, sub prohibiția hârtiei și creionului, „scrie” pe creier și fixează în memorie piesele de teatru *Steaua Zimbrului* și *Meșterul Manole*, precum și numeroase poezii, toate însumând peste zece mii de versuri.
- 1963 – 26 aprilie: moare Vasile Voiculescu.
- 1964-1965 – este numit, din nou, director al bibliotecii patriarhale.
- 1965-1976 – funcționează, în cadrul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române din America și Canada, ca secretar eparhial, consilier cultural, secretar general al Congresului bisericesc, director al Cancelariei eparhiale, director al Departamentului Publicațiilor, reprezentant al relațiilor interbisericești. Este membru în două comisii ale Conferinței Permanente a Episcopilor Ortodocși din America de Nord și de Sud: Comisia Ecumenică și Comisia de Studii și Proiecte. Susține conferințe în Detroit, Chicago, Windsor și Honolulu. Redactor al revistei și almanahului *Credința* și al casetei de literatură *Noi*.
- 1966 – debutează, editorial, cu poemul dramatic *Miorița*, Editura pentru Literatură, București; volumul apare cu o Predoslovie de Tudor Arghezi.
- 1967 – 14 iulie: moare Tudor Arghezi.
– 29 octombrie: primește harul preoției, fiind hirotonit de episcopul Victorin al Americii; ceva mai târziu, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române îi acordă rangul de arhimandrit. Ulterior, este distins – pe linie bisericească –

- cu „Crucea patriarhală“, „Ordinul Sfântului Mormânt“ al Patriarhiei Ierusalimului, „Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel“ al Patriarhiei Antiohiei.
- 1967-1968 – Teatrul „Barbu Delavrancea“ din București îi pune în scenă poemul dramatic *Miorița*, regia și scenografia fiind semnate de Marietta Sadova, Mircea Marosin și Zoe Anghel-Stanca.
- 1968 – apare poemul dramatic în versuri *Meșterul Manole*, Editura pentru Literatură, București.
- 1969 – ianuarie: poemul dramatic *Miorița* este transmis la Televiziunea Română.
– 30 martie: la Teatrul „Al. Davila“ din Pitești are loc premiera poemului dramatic *Meșterul Manole*, în regia Mariettei Sadova; partitura muzicală e interpretată de Corul Madrigal. În turneu, piesa este jucată și pe scene dramatice din Polonia.
– poemul *Meșterul Manole* e jucat la Teatrul „Casandra“, de către promoția clasei Ion Olteanu a Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică București.
– poemul dramatic *Du-te vreme, vino vreme!* apare la Editura Tineretului, București.
– este publicat volumul *Păhărețul cu nectar*, fantezie dramatică în versuri, pentru copii, Editura Ion Creangă, București.
– este membru în delegația Bisericii Ortodoxe Române care vizitează Bisericile Vechi Orientale din Egipt, Etiopia și India.
- 1970 – aprilie: Teatrul „Al. Davila“ din Pitești joacă poemul dramatic *Miorița*, în regia lui Constantin Dinischiotu.
- 1971 – volumul de versuri *Geneze* este publicat de Editura Cartea Românească, București.
– apare poemul dramatic *Steaua Zimbrului*, Editura Eminescu, București.
- 1972 – 30 ianuarie: moare dramaturgul Ion Luca.
– la Editura Cartea Românească, îi apare volumul de teatru *Poeme cu măști*, ediție definitivă.
- 1973-1974 – Teatrul Dramatic din Baia Mare îi pune în scenă poemul dramatic *Steaua Zimbrului*.
- 1975 – noiembrie: poemul dramatic *Steaua Zimbrului* este transmis de Televiziunea Română.
- 1976 – apare volumul *File de acatist*, versuri, colecția caietelor „Noi“, ediție bibliofilă, hors commerce, Detroit.
– se publică volumul *Istoriei agrippine*, versuri, Cartea Românească, București.
- 1976-1982 – la București, este directorul Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.
- 1977 – 26 martie: moare Patriarhul Justinian Marina.
- 1978 – devine membru al Uniunii Scriitorilor din România.
- 1979 – la Editura Cartea Românească, apare romanul *Străinii din Kipukua*.
- 1981 – ediția a doua a volumului de versuri *File de acatist*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
- 1982 – la Editura Eminescu, în seria „Teatru comentat“, apare *Greul pământului*, o pentalogie a mitului românesc, în două volume.

- premiul de dramaturgie al Uniunii Scriitorilor din România, pentru opera *Greul pământului*.
- se pensionează și se retrage la Mănăstirea Văratec.
- 1983 – apare volumul de memorii *Rotonda plopilor aprinși*, Cartea Românească, București.
- 1984 – volumul *Anamneze*, versuri, Editura Eminescu, București.
- 1989 – Radiodifuziunea Română îi înregistrează amplul poem *Imn Eminescului*, dar cenzura interzice difuzarea, care va avea loc la 16 ianuarie 1990.
- 1990 – apare volumul de istorie și exegeză iconografică *Cerurile Oltului. Scoliiile arhimandritului Bartolomeu la imaginile fotografice ale lui Dumitru F. Dumitru*, Editura Episcopiei Râmnicului și Argeșului, cu versiuni în limbile română, franceză și engleză.
- la Cartea Românească, apare volumul de nuvele și povestiri fantastice *Amintirile peregrinului apter*.
- 24 decembrie, ajunul Crăciunului: începe munca de revizuire în limba română și de comentare a *Bibliei*, începând cu textul *Noului Testament*, acțiune extinsă ulterior asupra întregii *Sfinte Scripturi*, pe o perioadă de unsprezece ani.
- 1991 – este ales președinte de onoare al Fundației „Sf. Antim Ivireanul“ din Râmnicu-Vâlcea.
- refuză calitatea de „membru de onoare” al Academiei Române.
- colaborează la Universitatea Radio cu patru prelegeri despre *Poezia religioasă română modernă*.
- 1992 – îi este publicat volumul *Pro memoria. Acțiunea catolicismului în România interbelică*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.
- *Imn Eminescului*, poem în stil bizantin, este publicat la Editura Cartea Românească, București.
- 1993 – 21 ianuarie: Colegiul Electoral Bisericesc îl alege pe arhimandritul Bartolomeu Anania pentru scaunul de Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului.
- 7 februarie: în Catedrala arhiepiscopală din Cluj-Napoca, este hirotonit și instalat arhiepiscop. Ca arhiepiscop al Clujului, va urmări și va lupta pentru dinamizarea activității pastorale a clerului și pentru diversificarea ei în funcție de cerințele actuale ale societății, pentru implicarea Bisericii în acțiunile de asistență socială organizate, pentru refacerea legăturilor dintre Biserică și Cultură, pentru îndrumarea expresă a tineretului – de la amvon și prin diverse întâlniri –, pentru dezvoltarea relațiilor ecumenice practice prin păstrarea identității proprii.
- *Noul Testament. Versiune revizuită, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, apare la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
- la aproape cinci decenii de la scriere, apare volumul de teatru *Hoțul de mărgăritare*, parabolă în patru acte, la Casa de Editură Dokia, Cluj-Napoca, jucată public pentru prima dată în 1992 pe scena Teatrului din Turda. În anii următori, piesa se bucură de un succes deosebit, pe scenele din întreaga țară.
- i se acordă titlul de membru de onoare al Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu“ din Cluj-Napoca.

- 1995
- este ales președinte de onoare al Fundației „N. Steinhardt“.
 - apare ediția a doua a *Noului Testament. Versiune revizuită, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
 - volumul de eseuri teologice și culturale *Din spumele mării. Pagini despre religie și cultură*, apare, sub îngrijirea și cu postfața lui Sandu Frunză, la Editura Dacia, Cluj-Napoca.
 - este publicat volumul de articole și studii *Pledoarie pentru Biserica neamului*, Editura Omniscop, Craiova; ediție îngrijită și postfațată de Sandu Frunză.
 - ediția a doua a volumului de memorialistică *Rotonda plopilor aprinși*, Editura Florile dalbe, București.
 - la Salonul de Carte din Oradea, primește premiul special pentru volumul *Din spumele mării*.
- 1996
- *Cartea lui Iov. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Anastasia, București.
 - volumul de memorii *Clujul universitar al generației 1946 în memoriile lui Valeriu Anania*, e publicat la Editura Arhidiecezana, Cluj-Napoca.
 - apare ediția a treia a volumului în versuri *File de acatist*, Editura Arhidiecezana, Cluj-Napoca.
 - primește titlul de “Cetățean de onoare” al municipiului Cluj-Napoca.
 - este ales Senator de onoare și membru al Marelui Senat al Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.
 - la Salonul Național de Carte din Cluj-Napoca, primește premiul “Cartea anului”, pentru volumul *Din spumele mării*.
- 1997
- apare *Pentateuhul sau Cele cinci cărți ale lui Moise. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
- 1998
- *Cartea Psalmilor sau Psaltirea profetului și regelui David. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Arhidiecezana, Cluj-Napoca.
 - *Cântarea Cântărilor. Versiune revizuită, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Anastasia, București.
 - apare volumul *Poeme alese*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, cu o prefață de Liviu Petrescu.
 - ediția a doua a volumului *Cerurile Oltului*, Editura Pro, București.
 - Editura Kálvin János a Bisericii Reformate din Ungaria publică, în ediție bilingvă româno-maghiară, *Noul Testament*, varianta Bartolomeu Valeriu Anania
- 1999
- *Cartea Profetului Isaia. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Anastasia, București.
 - *Cartea Profetului Ieremia. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Anastasia, București.
 - volumul de studii și conferințe *Atitudini*, Editura Arhidiecezana, Cluj-Napoca.
 - ediția a patra a poemului dramatic *Miorița*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, cu o Predoslovie de Tudor Arghezi și Postfață de Liviu Petrescu.

- 2000
- primește marele premiu pentru poezie al Festivalului Internațional de Poezie “Lucian Blaga”, Cluj-Napoca.
 - este publicat volumul *Poezia Vechiului Testament: Cartea lui Iov, Psaltirea, Proverbele lui Solomon, Ecclesiastul, Cântarea Cântărilor, Plângerile lui Ieremia. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
 - *Cartea Profetului Iezechiel. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Anastasia, București.
 - *Cartea Profetului Daniel și ale celor doisprezece profeți mici. Versiune revizuită după Septuaginta, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Anastasia, București.
 - apare ediția a doua a volumului de nuvele și povestiri fantastice *Amintirile peregrinului apter*, Editura Paralela 45, Cluj-Napoca.
 - *De dincolo de ape*, pagini de jurnal și alte texte, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
 - primește diploma și medalia Academiei de Artă, Cultură și Istorie din Brazilia.
 - de la Președinția României: medalia jubiliară “Mihai Eminescu”; Ordinul Național pentru Merit în gradul de Mare Cruce.
- 2001
- 18 martie: este sărbătorit la împlinirea a 80 de ani, moment marcat prin tipărirea volumului omagial *Logos* – ediție îngrijită de arhid. Ștefan Iloaie –, prin imprimarea CD-Rom-ului *Arhiepiscopul* – realizator: Radu Preda – și prin susținerea unui spectacol aniversar pe scena Teatrului Național din Cluj-Napoca.
 - apare *Apocalipsa Sfântului Ioan. Traducere, introducere și note de Bartolomeu Valeriu Anania*, Editura Paralela 45, Cluj-Napoca, cu ilustrații de Albrecht Dürer.
 - ediția a doua a piesei de teatru *Hoțul de mărgăritare*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca.
 - la Editura Renașterea, apare volumul *Bartolomeu Valeriu Anania. In honorem și lucrarea Introducere în citirea Sfintei Scripturi*.
 - în anul întâi al mileniului trei este publicată *Biblia sau Sfânta Scriptură, ediție jubiliară a Sfântului Sinod, versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, arhiepiscopul Clujului, sprijinit pe numeroase alte osteneli*. Lucrarea, tipărită deja în mai multe tiraje, se bucură de un interes cu totul deosebit din partea specialiștilor, dar nu mai puțin din partea credincioșilor, pentru noutatea de ordin teologic și filologic pe care o aduce față de variantele românești precedente, pentru așezarea textului într-o limbă română actuală și mai ales pentru utilitatea celor peste 8.000 de note subsidiare menite să-i ofere cititorului căi de acces spre adevărul textului; în spațiul Ortodoxiei românești, *Ediția jubiliară a Bibliei* este prima versiune adnotată. Activitatea de revizuire depusă de Arhiepiscopul Bartolomeu este evaluată de către specialiști în întâlnirile ocazionate de prezentarea lucrării către publicul din București – la Patriarhie și Academia Română –, la Râmnicu-Vâlcea, Bistrița, Oradea, Cluj-Napoca;

- la Craiova, în 2003. În anul 2004, apare *Biblia* – ediția jubiliară, în format electronic pe CD.
- Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca îi acordă titlul de “Doctor Honoris Causa”
 - primește titlul de “Doctor Honoris Causa” din partea Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca
 - primește titlul de “Cetățean de onoare” din partea consiliilor locale Bistrița, Râmnicu-Vâlcea, Glăvile/Vâlcea ș.a.
 - premiul pentru opera omnia al Uniunii Scriitorilor, filiala Cluj.
- 2002
- este publicat volumul *Apa cea vie a Ortodoxiei*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, ce cuprinde cuvântări, articole și scrisorile pastorale din anii 1993-2001 emise ca arhiepiscop al Clujului; ediție îngrijită de Nicoleta Pălimaru și Maria-Elena Ganciu.
 - broșura *Icoana patriei vâlcene* este publicată de Editura Almarom din Râmnicu-Vâlcea.
 - exegeza iconografică, parte a volumului *Cerurile Oltului*, este publicată în Germania, la Editura Sternberg, sub titlul *Bilder vom Reich Gottes. Ikonen und Fresken römänischer Klöster*.
 - “Doctor Honoris Causa” al Universității din Oradea
- 2003
- apare lucrarea *Atelier biblic. Caiete de lucru* – Editura Renașterea, Cluj-Napoca –, reprezentând munca de analiză și comparare, la *Noul Testament*, a diferitelor variante de text, din care a rezultat versiunea publicată în *Biblia jubiliară*.
 - cele mai importante puncte de vedere referitoare la ultima ediție din Sfânta Scriptură sunt cuprinse în volumul *Primele mărturii despre Biblia jubiliară 2001, versiunea Arhiepiscopului Bartolomeu Valeriu Anania*, ediție îngrijită de arhid. Ștefan Iloaie, Editura Renașterea, Cluj-Napoca.
 - prin poetul Mircea Petean, Editura Limes din Cluj-Napoca inițiază proiectul de publicare a integralei literare Valeriu Anania; apare volumul întâi din Opera Literară: *Străinii din Kipukua*, cu o prefață de Aurel Sasu.
 - primește titlul de “Doctor Honoris Causa” al Universității din Craiova.
- 2004
- apare lucrarea *Canonul cel Mare* al Sfântului Andrei Criteanul, în diortosirea Arhiepiscopului Bartolomeu
 - ediția jubiliară a *Sfintei Scripturi* în format informatizat, pe CR Rom, apare cu sprijinul tehnic al Institutului de Tehnică de Calcul din București
 - Editura Limes îi publică al doilea volum din Opera Literară: *Amintirile peregrinului apter*, cu prefața scriitorului Mircea Muthu
- 2005
- primește titlul de cetățean de onoare din partea consiliului local Dej
 - în biserica ștefaniană, primește titlul de cetățean de onoare al localității Vad, județul Cluj.
 - Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR îi publică volumul consistent de exegeză – pasaj cu pasaj – a Liturghiei ortodoxe, sub titlul *Cartea deschisă a Împărăției. O însoțire liturgică pentru preoți și mireni*.
 - al treilea volum din Opera Literară: *Rotonda plopilor aprinși*, cu prefața lui Dan C. Mihăilescu, apare la Editura Limes.
 - la Editura Renașterea sunt reeditate volumele *Apa cea vie a Ortodoxiei* și *Pro memoria. Acțiunea catolicismului în România interbelică*.

- 2006
- în urma hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 4 noiembrie 2005 de înființare a unei Mitropolii la Cluj, inițiativă validată de Adunarea Națională Bisericească la 1 martie 2006, Bartolomeu Anania este instalat – la 25 martie, praznicul Bunei Vestiri –, de către Patriarhul Teoctist al României, Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. În lunile imediat următoare, Mitropolitul se implică concret în activitatea de dinamizare a vieții religioase din noua structură bisericească.
 - la Editura Renașterea, apare volumul *Sfintele Evanghelii după Matei, Marcu, Luca și Ioan, versiune diortosită, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, sprijinit pe numeroase alte osteneli*.
 - prefațat de Petru Poantă, apare volumul de *Poeme*, ca cel de-al patrulea din Opera Literară a lui Valeriu Anania.
- 2007
- primește, din partea redacției săptămânalului „Clujeanul”, titlul și diploma „Clujeanul anului 2006”.
 - Editura Limes îi publică piesele de teatru, care se constituie în volumele 5, 6 și 7 din lucrarea Valeriu Anania, *Opera literară*.

Ștefan Iloaie